

ЕКОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ РОСЛИН НА ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЯХ М. ЧЕРНІВЦІ

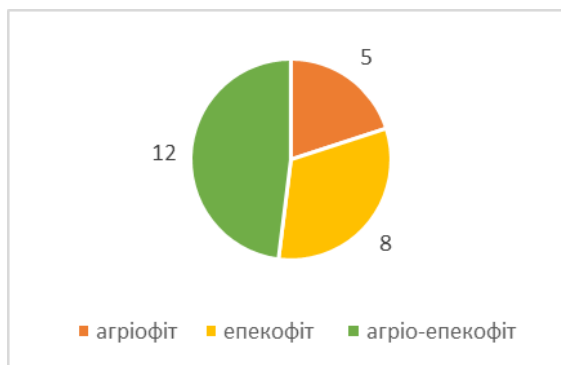
За останні десятиліття інвазійні рослини стали величезною проблемою для сучасної екології. Вони наносять величезний удар по розвитку та збереженню біорізноманіттю, все більше витісняючи аборигенні види у природних, напівприродних та антропогенних екосистемах та ценозах. Також варто звернути увагу, що відбувається глобальне прискорене антропогенне забруднення, яке є майже основним фактором, що сильно впливає на розвиток та розмноження інвазійних видів рослин. Як наслідок, Організація Об'єднаних Націй (ООН) та Міжурядова платформа з біорізноманіття та екосистемних послуг (IPBES) прогнозує, що близько однієї п'ятої поверхні Землі знаходяться під загрозою через біотичних загарбників.

З огляду на вищезазначена вивчення інвазійних видів, особливо на природоохоронних територіях, мають важливе значення та заслуговують на увагу. Для даної роботи використано список інвазійних видів, які зростають в парках та природоохоронних територіях м. Чернівці, наведений у монографії «Інвазійні рослини у Буковинському Передкарпатті» (за ред. І. І. Чорнея). З'ясовано, що серед 25-ти видів 40% мають північно-американське походження (рис. 1.), що свідчить, що до нових умов краще адаптуються рослини, які у первинному ареалі ростуть у подібних умовах. За ступенем натуралізації переважають близько 48% - агріо-епекофіти за ступенем натуралізації (рис. 2.). Тобто це види, які поширенні як в антропогенних так і в природних екосистемах.

Рис. 1. Походження інвазійних видів рослин

Рис. 2. Ступінь натуралізації видів

Відомо (Протопопова, 2012), що інвазійні види, які утворюють потомство у великій кількості й масово та швидко поширюються на значні відстані, можуть вкорінюватися у антропогенні («Е-бар'єр») і/або природні («F») ценози. В нашому випадку 68% видів подолали F-бар'єр, а 32% - E (рис. 3.).

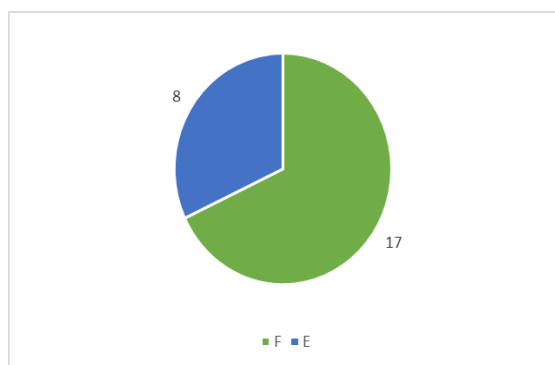

Рис. 3. Типи бар'єрів, які подолали інвазійні види

Отже, на природоохоронних територіях м. Чернівці зростають інвазійні види з високим потенціалом та небезпечні для аборигенних ценозів, оскільки відомо найбільш характерний вплив чужорідних видів – це загроза біорізноманіттю, яка веде за собою «засмічення генофонду», перешкодити або пригальмувати поновлення природного рослинного покриву. Тому першочерговим завданням є інвентаризація інвазійних видів на природоохоронних територіях.